

Liite nro 72, § 220
Khall 02/12/2013

Liite nro 25, § 49
Kvalt 09/12/2013

**SASTAMALAN SEUDUN (Punkalaidun ja Sastamala)
HYVINVOINTI- JA TURVALLISUUSSUUNNITELMA
valtuustokaudelle 2013 - 2016**

lokakuu 2013

1. JOHDANTO

Kunnan tehtävä on kuntalain mukaan pyrkiä edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja kestävästä kehitystä. Terveystieteiden mukaan kunnan tulee seurata asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin ja kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin. Tiedot raportoidaan hyvinvointikertomuksessa. Tietojen perusteella kunnan tulee strategisessa suunnittelussaan asettaa paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet sekä määrittellä niitä tukevat toimenpiteet.

Terveystieteiden voimaan tuloa ennakoiden vuonna 2011 Sastamalan seudulla tehdyissä organisaatiomuutoksissa sovittiin Sastamalan seudun sosiaali- ja terveystieteiden yhteistyössä, että yhteistoiminta-alueelle perustetaan elämäntieteiden työryhmä, jonka tehtävänä tällä hetkellä on koordinoita ja kehittää eri toimijoiden välistä laaja-alaista yhteistyötä sekä toimia hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämisen johtoryhmänä. Elämäntieteiden työryhmä johtaa hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämisen suunnittelua, kehittämistä, toimeenpanoa ja arviointia.

Sastamalan seudun sosiaali- ja terveystieteiden yhteistoiminta-alueen sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta toimii terveystieteiden mukaisena vastuutahona terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Lisäksi vastuuhenkilöiksi kumpaankin kuntaan on nimetty kuntajohtajat ja yhteistoiminta-alueelle Sastamalan laatujohtaja / yhteistoiminta-alueen hyvinvointikoordinaattori. Punkalaitumen ja Sastamalan johtoryhmät toimivat poikkihallinnollisina/poikkitoiminnallisina hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämisen työryhminä, joiden tehtävinä on johtaa strategian, ohjelmien ja suunnitelmien käytännön toiminnan toteuttamista. Terveyden ja hyvinvoinnin sekä turvallisuuden edistämistä ja valmiussuunnittelua seudulla koordinoi tiimi, jonka muodostavat Sastamalan kehittämisjohtaja, logistiikkapäällikkö ja laatujohtaja / hyvinvointikoordinaattori.

Sastamalan seudulla tehtiin ensimmäinen hyvinvointikertomus vuonna 2012 ja se on käsitelty valtuustoissa joulukuussa 2012. Hyvinvointikertomus on sähköisessä muodossa luettavissa <http://83.145.194.160/~indik446/02/> (käyttäjätunnus; sastamala, salasana; sastamala ja sitten vuosi 2012). Hyvinvointikertomuksen sähköinen versio otettiin käyttöön TerPS2 (Terveempi Pohjois-Suomi 2 /Kaste) –hankkeeseen osallistumisen myötä. Hankkeen aikana on kehitetty myös muuta hyvinvointijohtamista, mm. EVA –menettely.

Ensimmäisen hyvinvointikertomuksen indikaattoreiksi valittiin lähes samat indikaattorit, jotka on mainittu Pirkanmaan alueellisessa terveyden edistämisen suunnitelmassa. Hyvinvointikertomuksessa hyvinvoinnin ja palvelujärjestelmän kehittämiskohteiksi mainitaan mm;

- terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen johtaminen
- lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin parantaminen
- nuorisotyöttömyyden pienentäminen
- runsaan terveystalveluiden, erityisesti psykiatristen palveluiden käytön syiden selvittäminen
- asukkaiden mukaan ottaminen palveluprosessien suunnitteluun, asukkaiden äänen kuuleminen, kuntouttavien ja osallistavien menetelmien käyttöön otto

Hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen nähdään tärkeänä kehittämiskohteena seudulla, ja kunnanhallitukset päättivät, että hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmaa lähdetään rakentamaan viiden hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämisen toimenpideohjelman avulla. Sastamalan kaupunginhallitus nimesi toimenpideohjelmien johtajat ja Punkalaitumen kunnanhallitus nimesi edustajan joka toimenpideohjelmiaan. Toimenpideohjelmien johtajat ovat koonneet monialaisen tiimin suunnittelemaan tavoitteita, toimenpiteitä, mittareita ja aikatauluja toteutukselle.

2. PUNKALAITUMEN JA SASTAMALAN STRATEGIA

2.1 Punkalaidun

Punkalaitumen strategiassa todetaan, että kunta onnistuu pitkän tähtäimen suunnittelussa ja toiminnassaan, mikäli kunta onnistuu oikeilla valinnoilla vastaamaan kysymyksiin kunnan itsenäisyydestä, laadukkaiden peruspalveluiden turvaamisesta, onnistuneesta kunta- ja kuntayhtymäyhteistyöstä sekä vanhusväestön, lasten ja nuorten elämänlaadun turvaamisesta. Elinkeinoelämän toimintaedellytysten parantamisessa kunnan tulee entistä paremmin hyödyntää omia tunnistettuja vahvuuksiaan. Sosiaalisten lähtötietojen mukaan Punkalaitumella on tarve jatkossakin ylläpitää laadukkaita vanhuspalveluita, mutta erityisesti nuorten aseman ja elämänlaadun vahvistaminen on olennainen lähitulevaisuuden painopiste.

Visio

Punkalaidun tavoittelee asemaa arvostettuna asuinkuntana, joka koetaan turvasatamaksi kaikenikäisille. Tulevaisuuden tieto- ja etätyökunnassa mikään ei ole mahdotonta, koska fyysisen etäi-

syiden vaikutus vähenee tulevaisuudessa. Punkalaidun tarjoaa mielenkiintoisia uusia mahdollisuuksia.

Strategiset painopisteet

Kunnan laajaa hyväksyntää saavat strategiset painopisteet ovat yhteistyö ja ihmisläheisyys. Luonto, vahva alkutuotanto, yrittäjyys ja maahanmuutto-osaaminen tunnistetaan Punkalaitumen kunnan voimavaroiksi. Asema arvostettuna asuinkuntana nähdään mahdollisuutena.

Arvot

Punkalaitumen kunnassa arvostetaan ihmisläheisyyttä, yhteistyökykyä, rehellisyyttä, palvelualltiutta. Luonto on kunnan tunnistettu voimavara.

Toiminta-ajatus

Punkalaitumen kunnan toiminta-ajatuksena on jatkuvasti kehittää asiakaslähtöistä ja helposti lähestyttävää kuntaorganisaatiota. Kuntaorganisaatio on palvelualltis, vastuullinen ja taloudellinen. Kunta on olemassa kuntalaisten parhaaksi.

Punkalaitumen vahvuuksia ja ydinosaamisia ovat maaseutuosaaminen sekä monipuolinen ja yhteistyökykyinen yrittäjien ja PK -yritysten verkosto. Punkalaidun ei ole yhden tehtaan varjossa.

Punkalaidun on vahvan ja voimakkaan kasvamisen kunta. Punkalaidun toteuttaa yhteistyötä ihmisläheisellä otteella. http://www.punkalaidun.fi/punkalaidun/liitetiedostot/editori_materiaali//15474.pdf

2.2 Sastamala

Sastamalan strategiaa on valmisteltu marraskuusta 2012 lähtien ja strategia hyväksytään valtuustossa marraskuussa 2013.

Strategian ydinviestit esitetään hyvän elämän talon muodossa seuraavasti:

Hyvän elämän Sastamalassa jokainen ihminen on arvokas.

Strategiset tavoitteet

Elämänhallinnan edistäminen

- Meillä on hyvät peruspalvelut, joissa hyödynnämme uutta tekniikkaa, parhaita oivalluksia ja liikkuvia palveluja.
- Vahvistamme asukkaiden osallisuutta ja yhteisöllisyyttä.
- Teemme vahvaa vuorovaikutteista yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Turvallinen kasvun ja opin polku

- Laadukkaat kasvatus- ja opetuspalvelut lisäävät lasten ja nuorten hyvän elämän eväitä.
- Uudella perhepalvelukeskuksella lisäämme perheiden kokonaisvaltaista hyvinvointia.
- Varmistamme turvallisen kasvuympäristön onnistuneella maankäytön ja ympäristön suunnittelulla.

Yritystoiminnan edellytysten kehittäminen

- Annamme nopeaa ja joustavaa palvelua nykyisille ja uusille yrittäjille ja yrityksille.
- Hankimme ja kaavoitamme maata suunnitelmallisesti yritysten tarpeisiin.
- Vastaaamme opiskelijoiden ja yritysten koulutustarpeisiin.

Vetovoiman vahvistaminen

- Kehitämme kaupunkimaista Vammalaa sekä elinvoimaisia alue- ja paikalliskeskuksia.
- Tarjoamme monipuolisia asuinalueita, joissa on nopeat tietoliikenneyhteydet.
- Markkinoimme kaupunkia aktiivisesti uusien asukkaiden ja yritysten houkuttelemiseksi.

Tasapainoinen talous

- Otamme jokaisen strategisen tavoitteen toteuttamisessa huomioon sen vaikutukset kaupungin talouteen. Hoidamme taloutta suunnitelmallisesti siten, että tulot riittävät menoihin. Investoimme tehokkaasti alueemme houkuttelevuuteen ja asukkaidemme hyvinvointiin. Verot pidämme kohtuullisina ja lainatason maltillisena.

3. HYVINVOINNIN JA TURVALLISUUDEN EDISTÄMINEN

Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnittelun laatimisen tukena käytettiin TerPS 2 –hankkeessa määriteltyjä hyvinvoinnin teemoja; osallisuus ja vaikuttaminen, elämänlaatu- ja hallinta, henkinen hyvinvointi, terveys ja toimintakyky, turvallisuus, opiskelu ja työ, tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus, asuminen ja ympäristö sekä toimeentulo. Eri teemoista muodostuneet yhteiset strategisia valintoja tukevat tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit ovat seuraavat:

TAVOITE	TOIMENPIDE	MITTARI
Osallisuuden, vaikuttamisen ja yhteisöllisyyden vahvistaminen <ul style="list-style-type: none">• kansalaistoiminnan vahvistaminen• osallistumismahdollisuuksien lisääminen eri vaikutuskanavien kautta• vuorovaikutteinen asioiden valmistelu	<ul style="list-style-type: none">• kuulemis- ja keskustelutilaisuuksien järjestäminen• asiakasfoorumien perustaminen eri palveluille kehittämisen tueksi• vanhus-, vammais-, ym. neuvostojen sekä nuorisovaltuuston kuuleminen päätöksenteon yhteydessä• ikäpistetoiminta• palautejärjestelmän kehittäminen / sähköinen palautejärjestelmä	<ul style="list-style-type: none">• äänestysaktiivisuus• asukastilaisuuksien lukumäärä• asiakasfoorumien lukumäärä ja koontumiskertojen lukumäärä• neuvostojen aloitteiden, esitysten ja lausuntojen lkm• asukas- / asiakaspalautteet

<ul style="list-style-type: none"> • lähidemokratian kehittäminen • aktiivisen harrastamisen mahdollistaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • järjestöyhteistyö 	<ul style="list-style-type: none"> • kuntalaisaloitteiden lukumäärä • yhteiset tapahtumat / tilaisuudet järjestöjen ym. yhteisöjen kanssa; lkm • järjestöavustukset € / asukas
<p>Elämänlaadun ja hallinnan tukeminen sekä terveyden ja toimintakyvyn ylläpito</p> <ul style="list-style-type: none"> • vanhemmuuden tukeminen • lasten ja nuorten elämänhallintataitojen edistäminen • työssä olevien elämänhallintataitojen tukeminen • pitkäaikaistyöttömien ja vaikeasti työllistyvien elämänhallintataitojen tukeminen • ikääntyneiden toimintakyvyn tukeminen 	<ul style="list-style-type: none"> • varhainen vaikuttaminen; oikea tuki oikeaan aikaan ja riittävän ajoissa • yksilön hyvinvointiosaamisen ja – vastuun tukeminen / elämäntapaohjaus • perhepalvelukeskuksen perustaminen lapsiperheiden hyvinvoinnin tukemiseksi • terveystieteiden vahvistaminen ja koordinointi • päivähoito- ja koulupäivän liikunnallistaminen • liikuntaneuvolatoiminnan vakiinnuttaminen • etsivä nuorisotyötoiminnan kehittäminen • hyvinvointia edistävät kotikäynnit vuosittain kaikille kunakin vuonna 80 vuotta täyttäneille • ravitsemusohjauksen ja ravitsemussuunnitelman toteuttaminen • kulttuuria kaikille - kulttuurin hyvinvointivaikutusten vahvistaminen • sähköisen asioinnin kehittäminen / kouluttaminen palveluiden käyttöön • EVA -käytännön vahvistaminen päätöksenteossa • kotouttamistoiminnan kehittäminen 	<ul style="list-style-type: none"> • terveydenedistämisasiivisyys TEA -viisari • kouluterveyskysely joka toinen vuosi / koululaisten ja opiskelijoiden terveyskäyttäytymisen muutokset • kuntalaisten liikuntatottumukset -kysely • liikuntaneuvolatoiminnan tilastot • ikääntyneiden kotona asuminen / palveluiden tarve – Heko arviointi (toteutumaprosentti) • vapaa-aika ja kulttuuripalveluihin panostaminen € / asukas • ajantasainen vammaispoliittinen ohjelma • kuntalaisten palvelujen käyttötilastot ja muutossuunnat palveluiden käytössä • lastensuojelutilastot • sairastavuusindeksi • erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja • sähköisten palveluiden käyttö

<p>Turvallisuuden edistäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • turvallinen asuin – ja elinympäristö • turvalliset palvelut • varautuminen häiriötilanteisiin 	<ul style="list-style-type: none"> • turvallisuuskasvatus • riskikartoitukset • henkilöstön turvallisuuskoulutus • valmius-, pelastus sekä turvallisuussuunnitelmien pitäminen ajan tasalla / viranomaisyhteistyö • KIVA -koulutoiminta • ikäihmisten kotien turvallisuuden arviointi kotikäyntien yhteydessä • luodaan kaavoituksella edellytykset turvalliselle elinympäristölle • yhteistyö yhdistysten kanssa häiriötilanteiden varalta 	<ul style="list-style-type: none"> • turvallisuuskysely / rikosentorjunta-neuvosto • onnettomuus- ja tapaturmatilastot • häiriötilanteet / lkm • poliisien rikostilastot
<p>Opiskelun ja työn mahdollistaminen / toimeentulo</p> <ul style="list-style-type: none"> • turvallinen kasvun ja opin polku • elinikäinen opiskelu ja itsensä kehittäminen • työpaikkojen pysyminen ja lisääminen • osaavien työntekijöiden saatavuuden turvaaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • monipuolinen opiskelutarjoama • ajanmukaiset opiskeluvälineet ja tilat • työvoiman vastaanoton olosuhteiden luonti riittäväksi ja toimivaksi • työnhakutaitojen vahvistaminen • pitkäaikaistyöttömien ja vaikeasti työllistyvien ohjaaminen ammatilliseen koulutukseen • yritysten perustamis- ja toimintamahdollisuuksien kehittäminen • etätyö- ja opiskelumahdollisuuksien luominen teknologian keinoin 	<ul style="list-style-type: none"> • koulutus rakenne • koulutustasomittain • koulutuksen ulkopuolelle jääneet nuoret • työttömät • pitkäaikaistyöttömät • nuorisotyöttömät • työllistyneet • työpaikkamäärän kehitys • toimeentuloon liittyvät tilastot
<p>Hyvä asuin- ja elinympäristö – kunnan rakenteiden ja elinvoiman vahvistaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • turvallinen, terveellinen ja viihtyisä elinympäristö • kestävän kehityksen toteuttaminen • riittävät, oikea-aikaiset ja helposti saavutettavat palvelut • toimivat liikenneyhteydet • asukasluvun ja yritystoiminnan kasvu • asumisen sekä teollisuus- ja liiketoiminnan aluetarpeiden tyydyttäminen • luonto ja kulttuuriympäristöt 	<ul style="list-style-type: none"> • kasvun edellytysten luominen maapolitiikalla, kaavoituksella ja yhdyskuntarakentamisella • asukkaita palveleva asuntoalue-suunnittelu • asuin – ja elinympäristön parantaminen teknologian keinoin; kotona asumisen mahdollistaminen • liikuntarajoitteisten henkilöiden liikkumismahdollisuuksien turvaaminen / esteettömyyselvytykset • liikkumismahdollisuus ilman omaa kulkuneuvoa • asiointiliikenteen kehittäminen • kestävän kehityksen periaatteista sopiminen • markkinoinnin kehittäminen 	<ul style="list-style-type: none"> • väkiluku ja sen muutokset • väestörakenne • väestöennuste • elinkeinorakenne • kestävän kehityksen indikaattorit • uudet yritykset • pois siirtyneet / lopettaneet yritykset • kunnan elinvoimaa kuvaavat tilastot

Kuntien yhteiset hyvinvoinnin ja turvallisuuden tavoitteet ja toimenpiteet mittareineen konkretisoituvat eri ikäryhmien / eri toimintojen osalta omissa toimenpideohjelmissa, jotka ovat liitteinä 1-5.

Hyvinvointi- ja turvallisuustilanteen seuranta toteutetaan hyvinvointikertomuksella. Valtuustokausittain tehdään laaja hyvinvointikertomus ja vuosittain suppea hyvinvointikertomus.

4. LIITTEET

Liite 1: Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämisen toimenpideohjelma

Liite 2: Työikäisen väestön hyvinvoinnin, osaavan työvoiman varmistamisen, osaamisen ja työllisyyden vahvistamisen toimenpideohjelma sekä elinkeinojen, maankäytön ja infrastruktuurin kehittämisen toimenpideohjelma

Liite 3: Ikääntyneiden hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämisen toimenpideohjelma

Liite 4 Vapaa-ajan ja kulttuuripalvelujen eri väestöryhmien tarpeista johdettu toimenpideohjelma

Liite 5: Turvallisen ja viihtyisän elinympäristön kehittämisen toimenpideohjelma

Liite 1: LASTEN, NUORTEN JA LAPSIPERHEIDEN HYVINVOINNIN JA TURVALLISUUDEN EDISTÄMISEN TOIMENPIDEOHJELMA

TAVOITTEET	TOIMENPITEET / VASTUUTAHO	MITTARIT	AIKATAULU
<p>ELÄMÄNHALLINNAN EDISTÄMINEN</p> <ul style="list-style-type: none"> • Laadukkaat varhaiskasvatus- opetuspalvelut • yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistaminen <ul style="list-style-type: none"> • vuorovaikutteisuus, sosiaalinen osaaminen • omien asioiden hoidon kiinnostavuutta lisätään ja vahvistetaan yhteiskunnalliseen vastuuseen kasvamista • lähidemokratia • kansalaistoiminnan vahvistaminen • terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen <ul style="list-style-type: none"> • toimintakyvyn ylläpito • hyvinvoivat työyhteisöt 	<ul style="list-style-type: none"> • Systemaattinen ja kokonaisvaltainen laadutyö osaprosesseittain • Perhepalvelukeskuksen perustaminen ja toiminta <ul style="list-style-type: none"> • oikea tuki oikeaan aikaan – riittävän ajoissa (varhainen ongelmien tunnistaminen ja ennaltaehkäisy; neuvola/koululääkäritoiminnan kehittäminen) • vanhermuuden tukeminen ja perheiden hyvinvointi • yksilön hyvinvointiosaimisen ja –vastuun tukeminen • Uusien innovaatioiden löytäminen ja käyttöönotto kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi: tutkimusprojekti toteuttaminen päivähoito- ja koulupäivän liikunnallistaminen; liikuntaa lisäävien projektien toteuttaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Säännöllinen laadun arviointi ja toiminnan jatkuva parantaminen • Perhepalvelukeskus: yhteisen ymmärryksen muodostuminen, toimintamallin kuvaus ja jalkauttaminen, tiimirakenteen määrittäminen (tavoitteet, tehtävät, kokoonpano) sekä mittareiden määrittäminen • Projektin toteutus ja uusien mallien hyödyntäminen aloitettu 	<ul style="list-style-type: none"> • Jatkuva prosessi; osaprosesseista sikohtaisesti joka toinen vuosi • Perhepalvelukeskuksen työohjelma valmis helmikuu 2014 • Perhepalvelukeskuksen tavoitteiden ja yhteisen ymmärryksen sisäistäminen • Perhepalvelukeskuksen verkosto ja tiimit käynnistävät uudella konseptilla elokuussa 2014 • Projektin toteutus valmis joulukuun 2014

		<ul style="list-style-type: none"> • Liikunnallista toimintatapaa toteuttavien yksiköiden osuus 	<ul style="list-style-type: none"> • Jatkuva toteutus
<p>TURVALLINEN KASVUN JA OPIN POLKU</p> <ul style="list-style-type: none"> • Turvallisuusosaaminen • turvallisuuden ylläpito palveluiden järjestämisessä 	<ul style="list-style-type: none"> • turvallisuuskasvatus (teemat) • riskikartoitukset • ajantasaiset pelastus- ja turvallisuus-suunnitelmat <ul style="list-style-type: none"> ◦ yksikkökohtaiset pelastussuunnitelmat • KIVA-koulu toiminta • henkilöstön täydennyskoulutus • toimivat ja turvalliset kуйjetuspalvelut 	<ul style="list-style-type: none"> • Ajantasaiset riskikartoitukset • turvallisuus- ja perheydyttämisosppaiden päivitys • säännölliset ensiapukoulutukset/kattavuus 	<ul style="list-style-type: none"> • Jatkuva prosessi
<p>VETOVOIMAN VAHVISTAMINEN</p> <ul style="list-style-type: none"> • laadukkaat varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut <ul style="list-style-type: none"> ◦ positiivisen imagon vahvistaminen ◦ viihtyisä kuntakuva ja kunnan hyvä työnantajamaie 	<ul style="list-style-type: none"> • tiedottaminen, viestintä, markkinointi, kotisivujen käytettävyys • palveluiden hyvä saavutettavuus ja esteettömyys • kestävä kehitys palveluissa • hyvinvoivat työyhteisöt • luovuuden edellytysten turvaaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Säännöllinen laadun arviointi ja toiminnan jatkuva parantaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Jatkuva prosessi; osaproessikohtaisesti joka toinen vuosi

Liite 2: TOIMENPIDEOHJELMA 2013 – 2016

a) Työkäisen väestön hyvinvoinnin, osaavan työvoiman varmistamisen ja osaamisen ja työllisyyden vahvistamisen

Näkökulmina toimenpideohjelmassa pidetään seuraavia kärkiä: Syrjäytymisen ehkäiseminen, työttömyyden ehkäiseminen, työikäisen väestön hyvinvointi sekä riittävän osaavan työvoiman saaminen

b) Elinkeinojen, maankäytön ja infrastruktuurin kehittämisen toimenpideohjelma

Näkökulmina toimenpideohjelmassa pidetään seuraavia kärkiä: Syrjäytymisen ehkäiseminen, työttömyyden ehkäiseminen, työikäisen väestön hyvinvointi sekä riittävän osaavan työvoiman turvaaminen

TAVOITTEET	TOIMENPITEET / VASTUUTAHO	MITTARIT	AIKATAULU
<p>OSALLISUUS JA VAIKUTTAMINEN</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vahvistetaan työssä olevien osaamista ja turvataan yritysjohtajan osaaminen <ul style="list-style-type: none"> ➢ Verkostot ja tiedonvaihto ➢ Työelämän ja yrittäjyyden kehittämisen palvelut ovat joustavia ja yrityslähtöisiä • Pitkäaikaistyöttömien ja vaikeasti työllistyvien osallisuuden vahvistaminen <ul style="list-style-type: none"> ➢ osallisten aktiivointi suunnitteluvaiheessa • Lähidemokratian kehittäminen <ul style="list-style-type: none"> ➢ Eri kuntien yhteinen 	<ul style="list-style-type: none"> • Tiedotetaan osaamistason vahvistamiseen liittyvistä palveluista, koulutuksista ja hankkeista <ul style="list-style-type: none"> ➢ edesautetaan eri alojen verkostojen muodostumista ➢ turvataan riittävät palvelut • Luodaan edellytykset osallistua yhteiskunnan, kunnan ja paikallisyhteisöjen toimintaan järjestämällä ryhmätoimintaa, luentoja, opettamalla internetin käyttöä • Lähidemokratiayksiköiden muodostaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Koulutusten määrämistä mitataan? • Koulutus voidaan hakea mistä vain • Ei aina tutkintoon johtavia koulutuksia? • Pelkkä tietoisuus ei riitä, täytyisi saada osallistujat ja vielä katsoa yksikössä oliko koulutuksella vaikuttavuutta kyselyllä. • Osaamisen hallinnan järjestelmä tulossa kaupungille 	

<p>kuntalaisfoorumi ➤ Kehitysjatukset</p>		<p>• Tilaisuuksien määrä ja kannanotot</p>	
<p>ELÄMÄNLAATU JA –HALLINTA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pitkäaikaistyöttömien ja vaikeasti työllistyvien elämäntilanteiden vahvistaminen • Yhteisöllisyyden vahvistaminen • Työssä olevien elämäntilanteiden tukeminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Opettamalla arjen taitoja, kuten ajan hallinta, asioiminen eri viranomaisissa, henkilökohtaisen talouden hoitaminen, arjen askareet • SO:n koko toiminta • Arjen sujuvuuden tukeminen 		
<p>HENKINEN HYVINVOINTI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tarjotaan työkaluja työhyvinvoinnin kehittämiseen • Pitkäaikaistyöttömien ja vaikeasti työllistyvien sosiaalisen vuorovaikutuksen edellytysten vahvistaminen • Hyvinvoiva kuntalainen 	<ul style="list-style-type: none"> • Järjestetään elinkeinoelämän ja työelämän kehittämistä tukevia tapahtumia ja teematilaisuuksia • Harjoittamalla vuorovaikutustaitoja ja ryhmässä toimimista aktiivimalla erilaisten harrastusten piiriin • tutustuminen paikkakunnan tapahtumiin ja kulttuuripalveluihin • Sosiaalinen media • Monipuolisten vapaa-ajan palveluiden toteuttaminen • Kulttuurikasvatusohjelma 	<ul style="list-style-type: none"> • Tapahtumien laatu • Vaikutukset 	

<p>TERVEYS JA TOIMINTAKYKY</p> <ul style="list-style-type: none"> Vahvistamalla työkäisten pitkäaikaisystöttömiä ja vaikeasti työllistyvien terveellisiä elämäntapoja ja tarvittaessa ohjaamalla terveyspalveluiden piiriin. Terveellinen elinympäristö <ul style="list-style-type: none"> MAL-keemojen kehittäminen (maankäyttö, asuminen, liikenne) 	<ul style="list-style-type: none"> Aktiivomalla liikuntaharrastuksia Tutustuttamalla terveellisen ruokavalion noudattamiseen Luodaan kaavoituksella edellytykset terveelliselle elinympäristölle Turvataan tietoliikenneyhteydet, toimintakyky ja terveys koko kunnan alueelle 	<ul style="list-style-type: none"> Palautteet 	
<p>TURVALLISUUS</p> <ul style="list-style-type: none"> Turvallinen elinympäristö Onnistunut työnjako turvallisuudesta vastaavien viranomaisten kesken Turvallisuus häiriöolosuhteissa 	<ul style="list-style-type: none"> Luodaan kaavoituksella edellytykset turvalliselle elinympäristölle 	<ul style="list-style-type: none"> Häiriötilanteiden harjoitusten määrä 	
<p>OPISKELU JA TYÖ</p> <ul style="list-style-type: none"> Osaavan työvoiman saatavuus turvataan Toimiva yhteistyö eri toimijatahojen kanssa <ul style="list-style-type: none"> Te-toimisto 	<ul style="list-style-type: none"> Luodaan toimivat prosessit osaavan työvoiman saatavuuden turvaamiseksi Luodaan sellainen toimintaympäristö jossa työvoiman vastaanoton olosuhteet ovat toimivat ja riittävät <ul style="list-style-type: none"> Kalustetut asunnot Aktiivinen tiedonkulku/viestintä toimijoiden välillä 		

<p>➤ ELY ➤ ym</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elinikäinen oppiminen • Työllistymisen edistäminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Ohjaamalla pitkäaikaistyöttömiä ja vaikeasti työllistyviä hakeutumaan ammatilliseen koulutukseen • Vahvistamalla työnhakutaitoja • Luomalla erilaisia polkuja työelämään 		
<p>TASA-ARVO JA OIKEUDENMUKAISUUS</p> <ul style="list-style-type: none"> • 			
<p>ASUMINEN JA YMPÄRISTÖ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uuden teknologian hyödyntäminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Uutta teknologiaa hyödyntämällä voidaan jatkaa kotona asumista mahdollisimman pitkään • Asuntomessut • Kotiin vietävät palvelut • Ympäristötuet • Suunnitelmallinen, selvityksiin ja vaikutuksiin perustuva kaavoitus/maankäyttö • Asukasta palvelevaa asuntoaluesuunnittelua • Markkinointia lisätään 		
<ul style="list-style-type: none"> • Turvallinen, terveellinen ja viihtyisä elinympäristö • Kestävä kehitys 			

<p>TOIMEENTULO</p> <ul style="list-style-type: none"> • Luodaan edellytyksen elinvoimaiselle elinkeinotoiminnalle ja uuden yritystoiminnan syntymiselle 			
<p>KUNNAN RAKENTEET JA ELINVOIMA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maaseutualueiden imagon ja elinvoimaisuuden kehittäminen • toimiva, taloudellinen ja ekologinen yhdyskuntarakenne <ul style="list-style-type: none"> ➢ kaupungin palveluverkko: kattava, tehokas ja laadukas ➢ yrityselämän ja kaupungin tiivis yhteistyö (kaavoitus, palvelut) • Elinkeinoelämän hyvät toimintaedellytykset 	<ul style="list-style-type: none"> • Kylätoiminnan kehittäminen • Monimuotoiset palvelut • Kattava tiedotus palveluista sekä toimintojen yhteismarkkinointi ja keskittäminen 		
<p>KUNTALAISTEN PALVELUT</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elinkeinoelämän hyvät toimintaedellytykset • Toimiva, taloudellinen ja ekologinen yhdyskuntarakenne 	<ul style="list-style-type: none"> • Tiedottaminen 		

Liite 3: IKÄÄNTYNEIDEN HYVINVOINNIN JA TURVALLISUUDEN EDISTÄMISEN TOIMENPIDEOHJELMA

TAVOITTEET	TOIMENPITEET	VASTUUTAHO	MITTARIT	AIKATAULU
OSALLISUUS JA VAIKUTTAMINEN <ul style="list-style-type: none"> Vaikuttava Vanhusneuvosto Osallistuva ikääntynyt 	<ul style="list-style-type: none"> vanhusneuvoston aktiivinen rooli (esim. lausunnot ja aloitteet, osallistuminen työryhmiin) ikääntyneiden ihmisten asioiden huomioiminen ja edistäminen ikäpistetoinnin vahvistamisen kautta 	<ul style="list-style-type: none"> vanhusneuvos- tot Ikäpiste/Koti- hoito 	<ul style="list-style-type: none"> vanhusneuvoston aloitteiden, esitysten ja lausuntojen lukumäärä Ikäpistetoinnin sisällön suunnittelu yhdessä asiakkaiden kanssa 	jatkuva prosessi, seuranta vuosittain
ELÄMÄNLAATU JA – HALLINTA <ul style="list-style-type: none"> Ikääntynyt, jonka elämäntilanne ja palvelutarpeeton kartoitettu Vaikuttamis- mahdollisuuksistaan tietoinen ikääntynyt 	<ul style="list-style-type: none"> tavoitteena 100% kattavuus hyvinvointia edistävien kotikäyntien (Heko) toteutumisessa 80-vuotiaiden ikäryhmässä vuosittain ikäpistetoinnin laajentuminen ja sisällöllinen kehittyminen yhteistyö kolmannen sektorin kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> kotihoito järjestöt 	<ul style="list-style-type: none"> Heko-käyntien toteuma % Ikäpisteiden kokoonlaskemiskerrat ja osallistujien lukumäärät yhteistyömuodot kolmannen sektorin kanssa 	jatkuva prosessi, seuranta vuosittain
HENKINEN HYVINVOINTI <ul style="list-style-type: none"> virkeä, aktiivinen ja hyvinvoiva kuntalainen 	<ul style="list-style-type: none"> omaishoitajien ja hoidettavien tukeminen, mm. vertaistukitoiminnan kautta 	<ul style="list-style-type: none"> kotihoito asumispalvelut järjestöt, vapaaehtoistoimijat 	<ul style="list-style-type: none"> omaishoidon vertaistuki-toimintaan osallistuneiden 	vuosi 2014, seuranta vuosittain

	<ul style="list-style-type: none"> • ikäihmisten kulttuuri- ja liikuntamahdollisuuksien edistäminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa 		<ul style="list-style-type: none"> • määrä ikääntyneille suunnattujen tapahtumien määrä ja niihin osallistuneiden lukumäärä 	
<p>TERVEYS JA TOIMINTAKYKY</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kotona asuva, toimintakykyinen kuntalainen 	<ul style="list-style-type: none"> • Elämäntapaohjaus 	<ul style="list-style-type: none"> • kotihoito • asumispalvelut • liikuntapalvelut 	<ul style="list-style-type: none"> • koettu terveys • alkoholin käyttö, Audit • ravitseminen, MNA • ikäihmisten liikuntasalien käyttö, kävijämäärä • liikuntaneuvolan asiakkuudet • kotihoidon liikuntasopimusten määrä • Toimiva-testit 	<p>vuosi 2014, seuranta vuosittain</p>
<p>TURVALLISUUS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Turvallinen ikääntyminen kotona 	<ul style="list-style-type: none"> • sopimukset kyläyhteisöjen ja muiden toimijoiden kanssa • arvioidaan kotien turvallisuutta ja esteettömyyttä kotikäyntien yhteydessä (Heko, omaishoito, pahosu) 	<ul style="list-style-type: none"> • kotihoito ja kaupunginhallituksen valmiussuunnitelma, yhdistykset • omaishoito 	<ul style="list-style-type: none"> • yhdistysten lukumäärä, joiden kanssa sopimus valmiudesta häiriöolosuhteissa asunnon muutostöiden tarve HEKO -lomakkeista • turvattomuuden kokemus HEKO -lomakkeiden mukaan • vammojen ja 	<p>jatkuva prosessi, seuranta vuosittain</p>

<p>TOIMEENTULO</p> <ul style="list-style-type: none"> Taloudellisesti toimeentuleva ikääntynyt 	<ul style="list-style-type: none"> palveluiden piirissä olevien kohdalla säännöllinen etuisuksien hakeminen ja tarkistaminen palvelumaksujen kohtuullistaminen 	<ul style="list-style-type: none"> kotihoito asumispalvelut kunnallinen päätöksenteko 	<p>myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut yli 65-vuotiaat</p> <ul style="list-style-type: none"> palvelumaksujen kohtuullistamispäätösten lukumäärä toimeentulo-tukea saaneet 65 v täyttäneet palveluiden piirissä olevat 	<p>jatkuva prosessi</p>
<p>KUNTALAISTEN PALVELUT</p> <ul style="list-style-type: none"> Riittävät, oikea-aikaiset ja helposti saavutettavat palvelut 	<ul style="list-style-type: none"> asiointiliikenteen kehittäminen sähköisen asioinnin kehittäminen kirjastojen yleisten palvelupisteiden kehittäminen saumaton yhteistyö palvelujen järjestämisessä 	<ul style="list-style-type: none"> logistiikkapalvelut Ikäihmisten kotihoito- ja asumispalvelut kulttuuripalvelut (kirjastot) 	<ul style="list-style-type: none"> palvelureittien määrä, käyttäjien lkm palvelupisteiden lukumäärä asiakaskyselyt/asiakaspalautteet 75 vuotta täyttäneet asumispalveluissa, omaishoidon tuessa ja säännöllisessä kotihoidossa perusterveydenhuollon terveystarkastukset 65 vuotta täyttävälle, lukumäärä 	<p>jatkuva prosessi, seuranta vuosittain</p>

Liite 4: VAPAA-AJAN JA KULTTUURIPALVELUIDEN ERI VÄESTÖRYHMIEN TARPEISTA JOHDETTU TOIMENPIDEOHJLEIMA

TAVOITTEET	TOIMENPITEET / VASTUUTAHO	MITTARIT	AIKATAULU
<p>ELÄMÄNHALLINNAN EDISTÄMINEN</p> <p>Osallisuuden, vaikuttamisen ja yhteisöllisyyden vahvistaminen</p> <p>Terveysten ja toimintakyvyn ylläpito</p> <ul style="list-style-type: none"> - yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistaminen - kaikenikäisille ja eri elämänvaiheissa oleville mahdollisuus oman tason ja halun mukaiseen aktiiviseen harrastamiseen ja opiskeluun - vanhemmuuden tukeminen - omien asioiden hoidon kiinnostavuutta lisätään ja vahvistetaan yhteiskunnalliseen vastuuseen kasvamista - kansalaistoiminnan vahvistaminen - terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen 	<ul style="list-style-type: none"> • osallisuuden vahvistaminen: Nuorisovaihtuuston ja hallituksen, oppilaskunnan, opiskelijayhdistysten kehittäminen, lasten ja nuorten foorumit, huippukokoukset, yhteisöllisyyden kehittämisen: asukas- ja vanhemmpainiltojen, asukas ja kulttuurifoorumien kehittäminen • järjestöyhteistyö ja avustukset • houkutteleva maksupolitiikka • sähköisen asioinnin vahvistaminen • harrastus- ja opiskelumahdollisuuksien tarjoaminen • kaupungin sisäinen logistiikka • julkinen liikenne • etsivän nuorisotyön toteuttaminen • terveysliikunnan toteuttaminen, liikuntaneuvolatoiminnan vakinnuttaminen • taiteen ja kulttuurin hyvinvointivaikutusten vahvistaminen 	<ul style="list-style-type: none"> -asiakaskyselyt ml. koettu hyvinvointi -järjestöavustukset e/as -18-vuotiaiden äänestysaktiivisuus -Nuva-ehdokkaiden määrä, kattavuus (alueellinen, ikä, oppilaitokset) -tilaisuuksien osallistumismäärä -verkkopalvelumuotojen määrä -ajantasaiset palvelukuvaukset - langattomat yhteydet asiakkaille tai asiakaspäätteet -maksut kuntien keskitasoa, opinto-, kulttuuri- ja liikuntasetelien, aktiivikorttien käyttömahdollisuus, 	
<p>TURVALLINEN KASVUYMPÄRISTÖ JA OPINPOLKU</p> <p>Turvallisuuden edistäminen</p> <p>Opiskelun ja työn mahdollistaminen / toimeentulo</p>	<ul style="list-style-type: none"> • mahdollisuus elinikäiseen opiskeluun ja itsensä kehittämiseen • pätevä ja osaava henkilö- 	<ul style="list-style-type: none"> -opetustuntimäärät -ohjaustuntimäärät -aukiolotuntien määrä - kirjastoaineiston hankintamää- 	

<ul style="list-style-type: none"> - aktiivinen oppiva kuntalainen - laadukkaat kasvat- ja opetusjärjestelyt 	<p>kunta</p> <ul style="list-style-type: none"> • ajantasaiset toimitilat, alueet ja välineet • kulttuurikasvatushjelma kasvuun ja kulttuurin polku ja muut ajantasaiset pedagogiset ohjelmat, opetusmenetelmät ja ohjeet • osallistutaan kotouttamissuunnitteluun ja toteuttamiseen • henkilöstön ja järjestöjen täydennyskoulutukset • Yhteistyöverkostot 	<p>rä kp/1000 as</p> <ul style="list-style-type: none"> -harrastaja- ja kävijämäärät -opiskelijämäärät -käyttöaste -pätevän henkilöstön osuus 90% -täydennyskoulutuspäivien lkm -ajantasaiset pelastus- ja turvallisuusunnitelmat on/off - ajantasaiset riskikartoitukset on/off -yhteistyökumppanuuksien määrä 	
<p>VETOVOIMAN VAHVISTAMINEN Hyvä asuin- ja elinympäristö – kunnan rakenteiden ja elinvoiman vahvistaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • laadukkaat kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut • luonto ja kulttuuriympäristöt • positiivisen imagon vahvistaminen • viihtyisä kuntakuva ja kunnan hyvä työnantajama 	<ul style="list-style-type: none"> • julkisen liikenne tiedottaminen, markkinointi, kotisivujen käytettävyys • palveluiden hyvä saavutettavuus ja esteettömyys • kulttuuriympäristöjen kehittäminen • kestävä kehitys palveluissa • hyvinvoivat työyhteisöt • luovuuden edellytysten turvaaminen 	<p>-laatu koulutus ja arviointi: itsearviointi esim. tiimeissä, ulkoinen arviointi esim. kyseily, laatukäsikirja</p> <ul style="list-style-type: none"> -esteettömien toimitilojen määrä kaikista käytössä olevista tiloista -houkuttelevat ajantasaiset kotisivut ja tapahtumakalenteri -sosiaalisen median kanavat käytössä kaikilla -innostavat esitteet -lähiikuntapaikkojen määrä -virikistysalueiden määrä -arvokkaiden kulttuuriympäristökohteiden määrä -apurahat e/v, -taidehankinnat e/v - resurssit: e/as 	

Liite 5: TURVALLISEN JA VIIHTYISÄN ELINYMPÄRISTÖN KEHITTÄMISEN TOIMENPIDEOHJELMA /
YHDYSKUNTA JA YMPÄRISTÖ

TAVOITTEET	TOIMENPITEET	MITTARIT	AIKATAULU
OSALLISUUS JA VAIKUTTAMINEN <ul style="list-style-type: none"> • palautejärjestelmän kehittäminen • vuorovaikutteinen asioiden valmistelu • lähidemokratian kehittäminen • olemassa olevien vaikutuskanavien parempi huomioiminen 	<ul style="list-style-type: none"> • sähköinen palautejärjestelmä • kuulemis- ja keskustelutilaisuudet • asukasfoorumit • asukasyhteisöt • yhteistyökumppaneiksi lausuntopyyntöjen ja tiedotuksen lisääminen (mm. vanhus- ja vammaisneuvosto sekä nuorisovaltuusto) 	<ul style="list-style-type: none"> • palautteiden määrä • tilaisuuksien /osallistujien määrä 	
ELÄMÄNLAATU JA -HALLINTA <ul style="list-style-type: none"> • aktiivoin ja mahdollistava ympäristö 	<ul style="list-style-type: none"> • riittävästi virkistysalueita, puistoja, liikunta- ja harrastuspaikkoja, kohtaamispaikkoja • asuinympäristön hoidon valvonta 	<ul style="list-style-type: none"> • asiakaspalaute 	
HENKINEN HYVINVOINTI			
TERVEYS JA TOIMINTAKYKY <ul style="list-style-type: none"> • terveellinen ympäristö (ilma, vesi, maaperä) • puhdas talousvesi ja ravinto • toimintakykyinen maatalous • terveet eläimet 	<ul style="list-style-type: none"> • toimiva terveysvalvonta • toimiva ympäristönsuojelu • toimiva ja kattava vesihuolto • toimiva jätehuolto • toimiva maatalous-lomitusjärjestelmä • toimiva eläinlääkintähuolto 	<ul style="list-style-type: none"> • CO2-raportti / ilmanlaatuindeksi • riskinarviointiin perustuvien tarkastusten määrä • vesistöjen kuntoluokitus • toteutetut maatalousyrittäjien vuosittoma- ja sijaisapupyynnöt 	
TURVALLISUUS <ul style="list-style-type: none"> • varautuminen häiriötilanteisiin • turvallinen asuin- ja liikenneympäristö 	<ul style="list-style-type: none"> • valmius- ja turvallisuussuunnitelmat ajan tasalla • yhdistysten ja kaupungin välinen häiriöolosuhdeyhteistyö • liikenneturvallisuussuunnitelman toimenpideohjelman toteuttaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • liikenneonnettomuustilastot 	
OPISKELU JA TYÖ			
TASA-ARVO JA	<ul style="list-style-type: none"> • esille tulleiden liikuntaesteiden 		

<p>OIKEUDENMUKAISUUS</p> <ul style="list-style-type: none"> • liikuntarajoitteisten henkilöiden liikkumismahdollisuuksien turvaaminen • liikkumismahdollisuus ilman omaa kulkuneuvoa 	<p>poistaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • esteettömyyselävystysten tekeminen • asiointiliikenteen kehittäminen • vaikutusten ennakoarviointi päätöksenteossa 		
<p>ASUMINEN JA YMPÄRISTÖ</p> <ul style="list-style-type: none"> • turvallinen, terveellinen ja viihtyisä elinympäristö • kestävä kehitys • uusiutuva energia • toimivat liikenneyhteydet • asumisen sekä teollisuus- ja liiketoiminnan aluetarpeiden tyydyttäminen 	<ul style="list-style-type: none"> • hyvä suunnittelu, toteutus ja kunnossapito • rakennus- ja ympäristövalvonta • maatalouden ympäristötuet • kestävä kehityksen ohjelma • luodaan edellytyksiä uusiutuvan energian käytölle • uusien alueiden hankkiminen • yksityisteiden avustaminen • toimivat laajakaistayhteydet 	<ul style="list-style-type: none"> • kunnossapidon palaute • hakijoiden prosentuaalinen määrä • maatalouden ympäristötukiin sitoutuneiden määrä • kestävä kehityksen indikaattorit • uusiutuvan energian osuus alueellisesta energiantuotannosta • laajakaistan väestöpeitto 	
<p>TOIMEENTULO</p>			
<p>KUNNAN RAKENTEET JA ELINVOIMA</p> <ul style="list-style-type: none"> • asukasluvun ja yritystoiminnan kasvu 	<ul style="list-style-type: none"> • kasvun edellytysten luominen maapolitiikalla, kaavoituksella ja yhdyskuntarakentamisella • aktiivinen tonttitarjoaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • asukasluvun kehitys • työpaikkamäärän kehitys 	
<p>KUNTALAISTEN PALVELUT</p> <ul style="list-style-type: none"> • sähköisen asioinnin kehittäminen • asiointimahdollisuuksien parantaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • luodaan sähköisen asioinnin järjestelmä • asiakkaiden kouluttaminen • keskusten palvelupisteiden kehittäminen • Sastamalan kaupungintalolle neuvontapiste 	<ul style="list-style-type: none"> • sähköisten palveluiden käyttöaste 	

